

MÅLENETTVERKET I GRENLAND

Månedsrapportering

Januar 2018

Tabeller

Tabell 1: Oppetid for instrumenter januar 2018	3
Tabell 2: Antall i timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Lensmannsdalen målestasjon	6
Tabell 3: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Knarrdalstranda målestasjon	7
Tabell 4: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Furulund målestasjon	8
Tabell 5: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Sverresgate målestasjon	9
Tabell 6: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Haukenes målestasjon	10
Tabell 7: Varslingsklasser for PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ , SO ₂ og O ₃	11
Tabell 8: Helsevirkninger og helseråd for PM ₁₀ , PM _{2,5} og NO ₂	11

Figurer

Figur 1: Døgnmiddelverdier for PM ₁₀ , alle målestasjoner	4
Figur 2: Timesmiddelverdier for NO ₂ , alle målestasjoner	5
Figur 3: PM _{2,5} og PM ₁₀ ved Lensmannsdalen målestasjon	6
Figur 4: PM _{2,5} og PM ₁₀ ved Knarrdalstranda målestasjon	7
Figur 5: PM _{2,5} og PM ₁₀ ved Furulund målestasjon	8
Figur 6: PM ₁₀ ved Knarrdalstranda målestasjon	9
Figur 7: O ₃ ved Haukenes målestasjon	10

Rapporten er skrevet av Målenettverket i Grenland

12. mars 2018

Deltakere i Målenettverket i Grenland er Bamble kommune, Porsgrunn kommune, Skien kommune, Eramet, Grenland Havn, Ineos, Inovyn, Norcem, Noretyl, Yara og Statens Vegvesen.

Målenettoperatører:

Børge Iversen

E-post: borge.iversen@porsgrunn.kommune.no

Tlf.: 95 23 79 64

Anders Bonden

E-post: anders.bonden@porsgrunn.kommune.no

Tlf.: 41 22 26 82

Månedssrapport januar 2018

Luftkvalitet i Grenland

Sammendrag

Det har ikke vært registrert noen overskridelser i januar. Januar er en måned det ofte forekommer overskridelser grunnet værphenomener som inversjon, samt kombinasjonen av veitrafikk og mye vedfyring pga. kulde. Januar 2018 har vært en måned med unormalt mye nedbør, dette har bidratt til å begrense konsentrasjonene av svevestøv. Det er ikke sendt ut varsler om dårlig luftkvalitet i januar.

Den gjennomsnittlige opptiden for instrumentene er 98,38 prosent. Det har generelt vært god opptid i januar og instrumentene varierer fra to instrumenter på 94,76 % til tre instrumenter på 100 %.

Tabell 1: Opptid for instrumenter januar 2018

	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	SO ₂	O ₃	Gj.snitt
Furulund	98,92 %	99,46 %	99,46 %	94,89 %		97,76 %
Lensmannsdalen	99,19 %	100,00 %	100,00 %			99,73 %
Knarrdalstranda	99,33 %	100,00 %	94,76 %			98,03 %
Sverresgate	99,19 %	99,87 %				99,53 %
Haukenes	94,76 %				98,52 %	96,64 %
Instrumentopptid						98,38 %

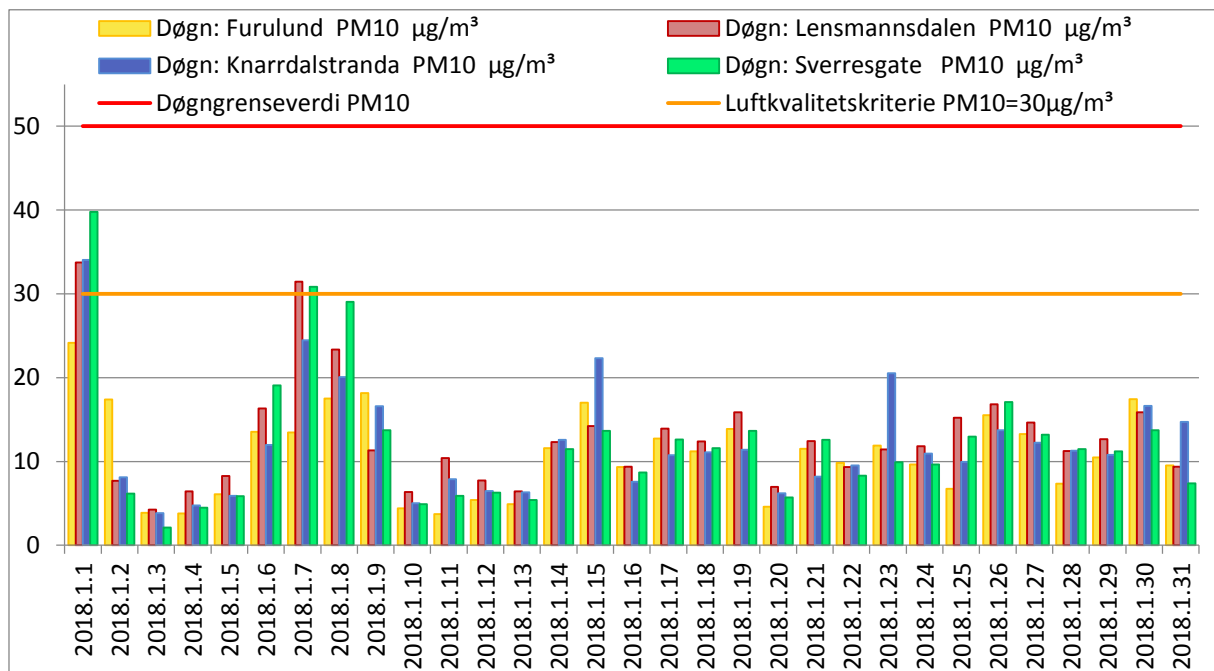
Under vises noen grafer der vi har satt sammen en del målekomponenter. De viser døgn og månedsverdier gjennom januar måned. (Mrk. noen komponenter kan mangle data i perioder pga. problemer, service og lignende.)

De viktigste forurensningskomponentene som måles i Grenland er PM₁₀ døgnmiddel og NO₂ timesmiddel. I grafene under vises disse komponentene for hver målestasjon, sammenlignet med grenseverdiene satt i forurensningsforskriften og i luftkvalitetskriteriene. I forurensningsforskriften kapittel 7 kan man finne mer om grenseverdier og annet.

For målinger av PM_{2,5} og PM₁₀ er det verdt å merke seg at kategoriene inkluderer alle partikler med størrelse under det angitte tallet. PM_{2,5} inneholder alle partikler mindre enn 2,5 µm i diameter og PM₁₀ inkluderer alle partikler under 10 µm i diameter. Dette innebærer at målinger av PM₁₀ også inkluderer PM_{2,5}. Vi har forsøkt å synliggjøre dette i grafene.

Luftkvaliteten måles etter grenseverdiene satt i forurensningsforskriften kapittel 7. Her er det relevante grenseverdier for hvilken luftkvalitet som aksepteres juridisk, eksempelvis døgnmiddelverdi av PM₁₀ på 50 µg/m³. Døgnmiddelverdier over dette regnes som en overskridelse og det er tillatt med 30 overskridelser i året. Folkehelseinstituttet og Miljødirektoratet har også publisert en rapport med tittelen «Luftkvalitetskriterier - virkninger av luftforurensning på helse». Vi viser også til grenser i denne rapporten der det er relevant.

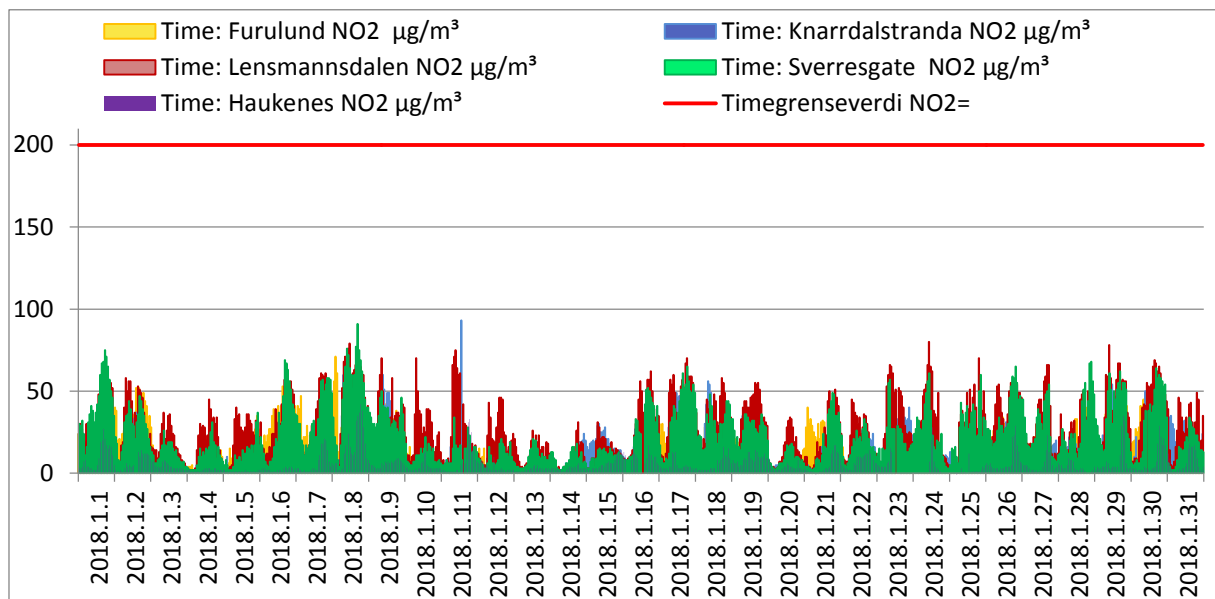
Døgnmiddelverdier for PM₁₀ ved alle målestasjoner

Figur 1: Døgnmiddelverdier for PM₁₀, alle målestasjoner

Figur 1 viser døgnmiddelverdien for PM₁₀ på alle målestasjoner. Rød strek markerer grense for overskridelse satt i forurensningsforskriften kapittel 7. Ingen målestasjoner har hatt overskridelser av PM₁₀ i januar. Høyest målte døgnmiddelverdi finner vi i Sverres gate 1. januar. Luftkvalitetskriterienes grense på 30 µg/m³ for PM₁₀ som døgnmiddel ble overskredet i Lensmannsdalen, Knarrdalstranda og i Sverresgate 1. januar. Dette har sammenheng med nyttårsaftnen og bruk av fyrverkeri. Det var også overskridelse av luftkvalitetskriterienes grense ved Lensmannsdalen målestasjon og Sverresgate målestasjon 7. januar.

Timesmiddelverdier for NO₂ ved alle målestasjoner

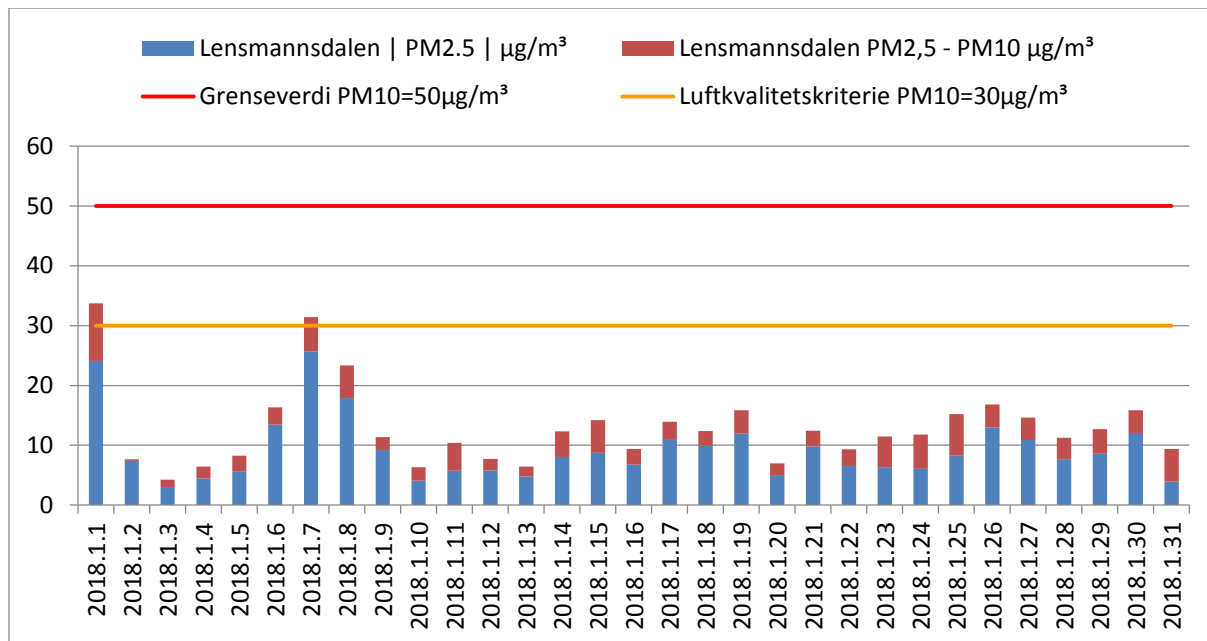

Figur 2: Timesmiddelverdier for NO₂, alle målestasjoner

Figur 2 viser timemiddelverdien for NO₂ for alle målestasjoner. Rød strek markerer grense for overskridelse satt i forurensningsforskriften kapittel 7. Ingen målestasjoner har hatt overskridelser i januar.

Lensmannsdalen

Målestasjonen ligger ved riksveg 36 på Tollnes i Skien. Hovedkildene for luftforurensning her er utslipp fra vegtrafikk. Det foretas automatiske målinger av NO₂, svevestøv (PM_{2,5} og PM₁₀) og benzen. Oppetiden på stasjonen i januar var på 99,73 %.

Figur 3: PM_{2,5} og PM₁₀ ved Lensmannsdalen målestasjon

Det er ikke målt overskridelser av grenseverdiene i forurensningsforskriften kapittel 7 av svevestøv i januar ved Lensmannsdalen målestasjon. Det er registrert to dager med forurensning over luftkvalitetskriteriene på 30 µg/m³. En betydelig andel av svevestøvet har i januar vært PM_{2,5} som er en indikasjon på forurensning fra vedfyring.

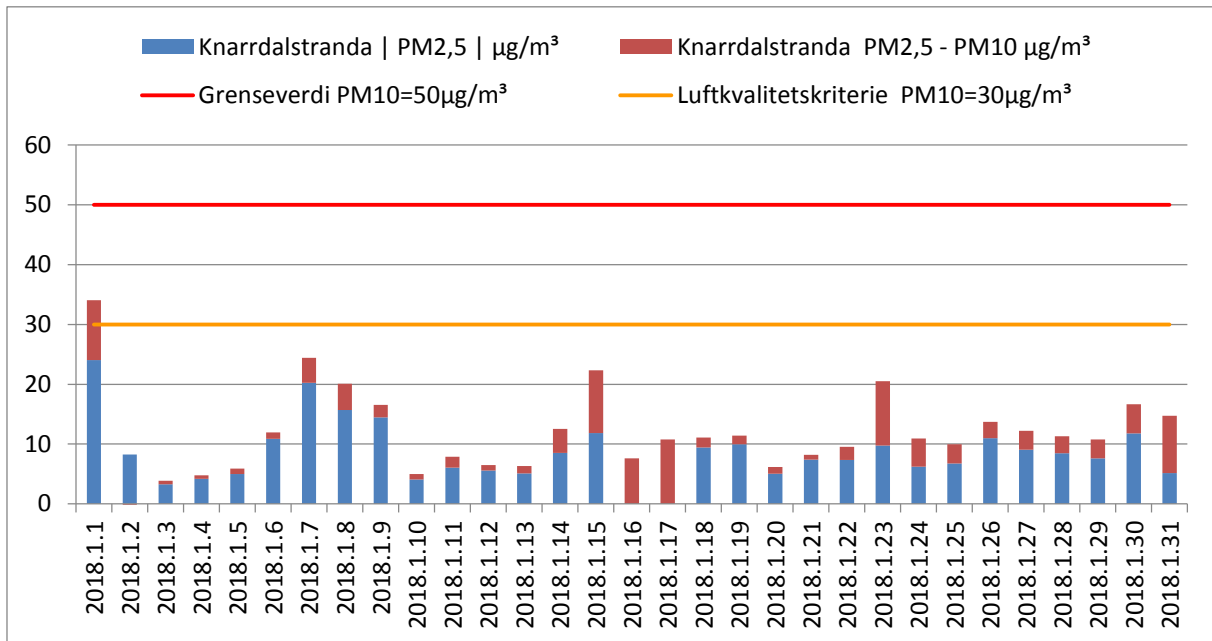
Tabell 2: Antall i timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Lensmannsdalen målestasjon

Lensmannsdalen målestasjon januar						
Luftkvalitet (Timer og %)	NO ₂		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	Timer	%	Timer	%	Timer	%
Lite	738	100,00 %	735	98,79 %	714	95,97 %
Moderat	0	0,00 %	7	0,94 %	21	2,82 %
Høy	0	0,00 %	2	0,27 %	9	1,21 %
Svært høy	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Totalt	738	100,00 %	744	100,00 %	744	100,00 %

Det er ved Lensmannsdalen målestasjon registrert 7 timer med moderat forurensning og 2 timer med høy forurensning av PM₁₀ i januar. Det er også registrert 21 timer med moderat forurensning og 9 timer med høy forurensning av PM_{2,5}. Det er ikke registrert timer med forhøyet forurensningsgrad grunnet NO₂ ved Lensmannsdalen målestasjon i januar. For informasjon om hva som ligger til grunn for grenseverdiene, se varslingsklasser i slutten av rapporten.

Knarrdalstranda

Målestasjonen ligger i Knarrdalsgate i Porsgrunn. Hovedkildene for luftforurensning her er veitrafikk, industri og vedfyring. Det foretas automatiske målinger av NO₂ og svevestøv (PM_{2,5} og PM₁₀). Oppetiden på stasjonen i januar var på 98,03 %. Instrument for måling av PM_{2,5} hadde tekniske problemer fra 15. januar til 17. januar.

Figur 4: PM_{2,5} og PM₁₀ ved Knarrdalstranda målestasjon

Det er ikke målt overskridelser av grenseverdiene i forurensningsforskriften kapittel 7 av svevestøv i januar ved Knarrdalstranda målestasjon. Det er registrert 1 dag med forurensning over luftkvalitetskriteriene på 30 µg/m³. Enkelte dager viser høy andel av PM_{2,5}, som er en indikasjon på forurensning fra vedfyring.

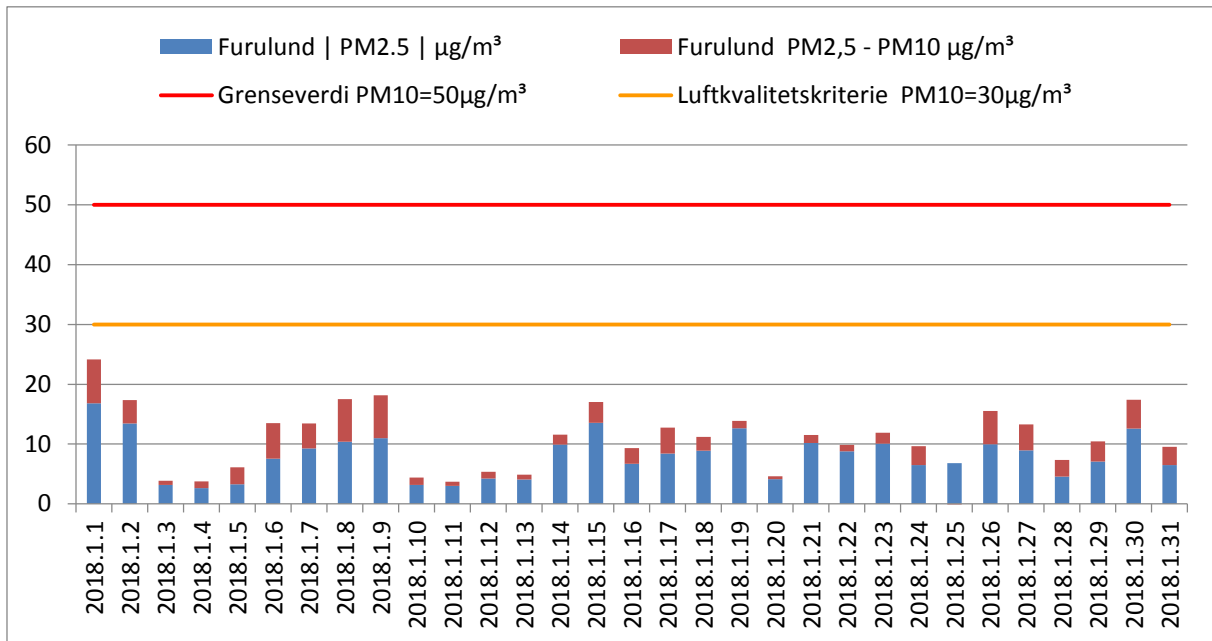
Tabell 3: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Knarrdalstranda målestasjon

Knarrdalstranda målestasjon januar						
Luftkvalitet (Timer og %)	NO ₂		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	Timer	%	Timer	%	Timer	%
Lite	739	100,00 %	739	99,33 %	687	97,45 %
Moderat	0	0,00 %	4	0,54 %	13	1,84 %
Høy	0	0,00 %	1	0,13 %	4	0,57 %
Svært høy	0	0,00 %	0	0,00 %	1	0,14 %
Totalt	739	100,00 %	744	100,00 %	705	100,00 %

Det er ved Knarrdalstranda målestasjon registrert 4 timer med moderat forurensning og 1 timer med høy forurensning av PM₁₀ i januar. Det er også registrert 13 timer med moderat forurensning, 4 timer med høy forurensning og 1 time med svært høy forurensning av PM_{2,5}. Det er ikke registrert timer med forhøyet forurensningsgrad grunnet NO₂ ved Knarrdalstranda målestasjon i januar. For informasjon om hva som ligger til grunn for grenseverdiene, se varslingsklasser i slutten av rapporten.

Furulund

Målestasjonen ligger på Furulund i Brevik. Hovedkildene for luftforurensning her er industri, skipstrafikk og vedfyring. Det foretas automatiske målinger av NO₂, SO₂ og svevestøv (PM₁, PM_{2,5}, PM₄ og PM₁₀). Målestasjonen har også en værstasjon. Oppetiden på stasjonen i januar var på 97,76 %. Det var tidvis problemer med instrument for måling av SO₂.

Figur 5: PM_{2,5} og PM₁₀ ved Furulund målestasjon

Det er ikke målt overskridelser av grenseverdiene i forurensningsforskriften kapittel 7 av svevestøv i januar ved Furulund målestasjon. Det er heller ikke registrert forurensning over luftkvalitetskriteriene på 30 µg/m³. En betydelig andel av svevestøvet har i januar vært PM_{2,5} som er en indikasjon på forurensning fra vedfyring.

Tabell 4: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Furulund målestasjon

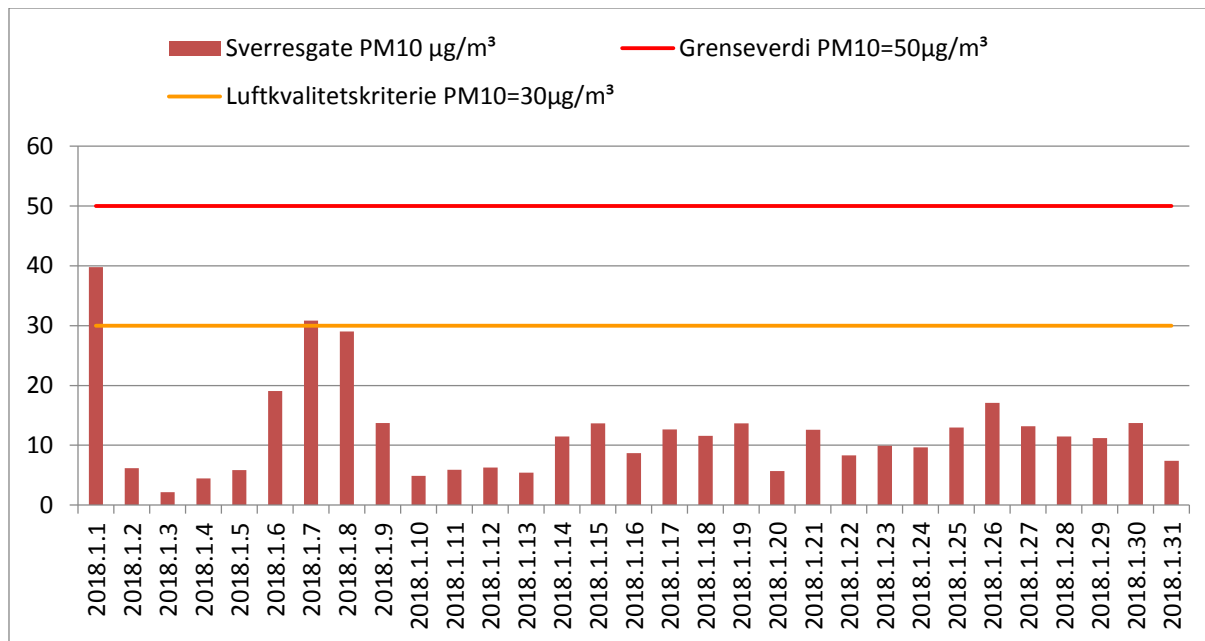
Furulund målestasjon januar									
Luftkvalitet og %)	(Timer	NO ₂		PM ₁₀		PM _{2,5}		SO ₂	
		Timer	%	Timer	%	Timer	%	Timer	%
Lite		736	100,00 %	739	99,86 %	736	99,46 %	706	100,00 %
Moderat		0	0,00 %	1	0,14 %	2	0,27 %	0	0,00 %
Høy		0	0,00 %	0	0,00 %	2	0,27 %	0	0,00 %
Svært høy		0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Totalt		736	100,00 %	740	100,00 %	740	100,00 %	706	100,00 %

Det er ved Furulund målestasjon registrert 1 timer med moderat forurensning av PM₁₀ i januar. Det er også registrert 2 timer med moderat forurensning og 2 timer med høy forurensning av PM_{2,5}. Det er ikke registrert timer med forhøyet forurensningsgrad grunnet NO₂ eller SO₂ ved Furulund målestasjon i januar. For informasjon om hva som ligger til grunn for grenseverdiene, se varslingsklasser i slutten av rapporten.

Sverresgate

Målestasjonen ligger i Sverresgate i Porsgrunn sentrum. Hovedkildene for luftforurensning her er veitrafikk. Det foretas automatiske målinger av NO₂ og svevestøv (PM₁₀). Oppetiden på stasjonen i januar var på 99,53 %.

Figur 6: PM₁₀ ved Sverresgate målestasjon

Det er ikke målt overskridelser av grenseverdiene i forurensningsforskriften kapittel 7 av svevestøv i januar ved Sverresgate målestasjon. Det er registrert 2 dager med forurensning over luftkvalitetskriteriene på 30 µg/m³.

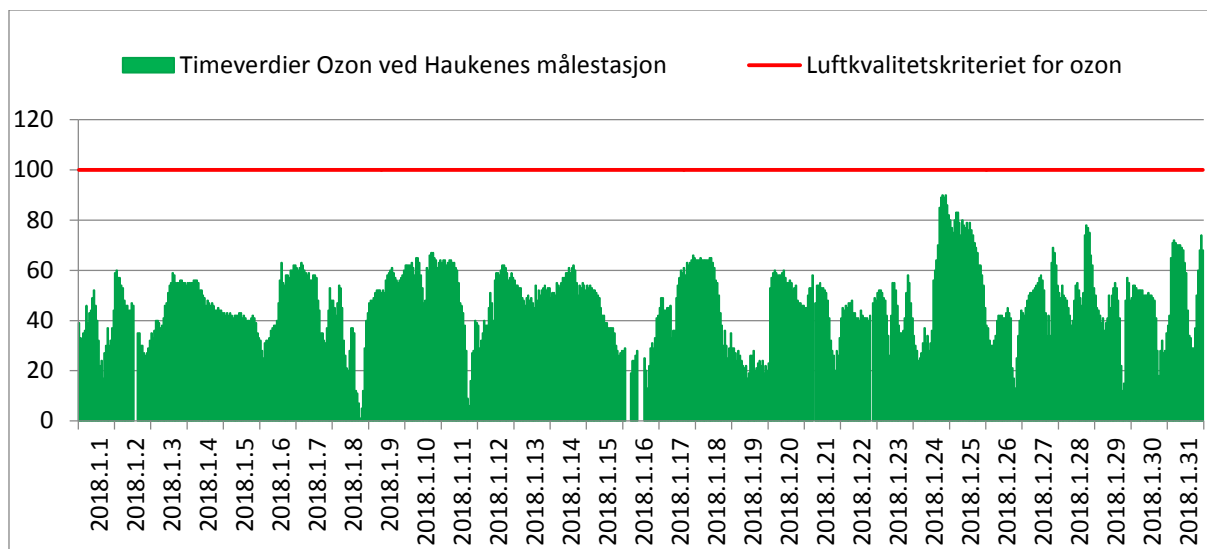
Tabell 5: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Sverresgate målestasjon

Sverresgate målestasjon januar				
Luftkvalitet (Timer og %)	NO ₂		PM ₁₀	
	Timer	%	Timer	%
Lite	738	100,00 %	730	98,25 %
Moderat	0	0,00 %	11	1,48 %
Høy	0	0,00 %	2	0,27 %
Svært høy	0	0,00 %	0	0,00 %
Totalt	738	100,00 %	743	100,00 %

Det er ved Sverresgate målestasjon registrert 11 timer med moderat forurensning og 2 timer med høy forurensning av PM₁₀ i januar. Det er ikke registrert timer med forhøyet forurensningsgrad grunnet NO₂ ved Sverresgate målestasjon i januar. For informasjon om hva som ligger til grunn for grenseverdiene, se varslingsklasser i slutten av rapporten.

Haukenes

Målestasjonen ligger på Haukenes i Skien i den sørlige enden av Norsjø. Målestasjonen er en bybakgrunnsstasjon. Det foretas automatiske målinger av NO₂ og O₃. Oppetiden på målestasjonen i januar var på 96,64 %.

Figur 7: O₃ ved Haukenes målestasjon

Det er ikke målt overskridelser av luftkvalitetskriteriet for bakkenær ozon ved Haukenes målestasjon i januar.

Tabell 6: Antall timer fordelt på luftkvalitetskategori ved Haukenes målestasjon

Haukenes målestasjon januar				
Luftkvalitet (Timer og %)	NO ₂		O ₃	
	Timer	%	Timer	%
Lite	705	100,00 %	733	100,00 %
Moderat	0	0,00 %	0	0,00 %
Høy	0	0,00 %	0	0,00 %
Svært høy	0	0,00 %	0	0,00 %
Totalt	705	100,00 %	733	100,00 %

Det er ved Haukenes målestasjon ikke registrert timer med forhøyet forurensningsgrad grunnet NO₂ eller O₃ i januar. For informasjon om hva som ligger til grunn for grenseverdiene, se varslingsklasser i slutten av rapporten.

Varslingsklasser for PM₁₀, PM_{2,5}, NO₂, SO₂ og O₃

 Tabell 7: Varslingsklasser for PM₁₀, PM_{2,5}, NO₂, SO₂ og O₃

Varslingsklasser	Forurensningsnivå	Helserisiko	PM ₁₀ Døgn (µg/m ³)	PM _{2,5} Døgn (µg/m ³)	PM ₁₀ Time* (µg/m ³)	PM _{2,5} Time* (µg/m ³)	NO ₂ Time (µg/m ³)	SO ₂ Time (µg/m ³)	O ₃ Time (µg/m ³)
	Lite	Liten	≤30	≤15	≤50	≤25	≤100	≤100	≤100
	Moderat	Moderat	>30- ≤50	>15- ≤25	>50- ≤80	>25- ≤40	>100- ≤200	>100- ≤350	>100- ≤180
	Høyt	Betydelig	>50- ≤150	>25- ≤75	>80- ≤400	>40- ≤150	>200- ≤400	>350- ≤500	>180- ≤240
	Svært høyt	Alvorlig	>150	>75	>400	>150	>400	>500	>240

*Timenivåene for PM₁₀ og PM_{2,5} er beregnet fra døgnnivåene, slik at disse samsvarer for norske forhold

Helsevirkninger og helseråd for PM₁₀, PM_{2,5} og NO₂

 Tabell 8: Helsevirkninger og helseråd for PM₁₀, PM_{2,5} og NO₂

Nivå	PM ₁₀ Døgn (µg/m ³)	PM _{2,5} Døgn (µg/m ³)	PM ₁₀ Time* (µg/m ³)	PM _{2,5} Time* (µg/m ³)	NO ₂ Time (µg/m ³)	Varslingsklasser	Helsevirkninger	Helseråd
Lite	≤30	≤15	≤50	≤25	≤100		Liten eller ingen helserisiko	Utendørs aktivitet anbefales
Moderat	>30- ≤50	>15- ≤25	>50- ≤80	>25- ≤40	>100- ≤200		Moderat helserisiko Helseeffekter kan forekomme hos enkelte astmatikere og personer med andre luftveissykdommer, samt alvorlige hjertekarsykdommer.	Utendørs aktivitet kan anbefales for de aller fleste, men enkelte bør vurdere sin aktivitet i områder med mye trafikk eller andre utslipp
Høyt	>50- ≤150	>25- ≤75	>80- ≤400	>40- ≤150	>200- ≤400		Betydelig helserisiko Helseeffekter kan forekomme hos astmatikere og personer med andre luftveissykdommer, samt alvorlige hjertekarsykdommer.	Barn med luftveislidelser (astma, bronkitt) og voksne med alvorlige hjertekar- eller luftveislidelser bør redusere utendørsaktivitet og ikke oppholde seg i de mest forurensede områdene
Svært høyt	>150	>75	>400	>150	>400		Alvorlig helserisiko Følsomme grupper i befolkningen kan få helseeffekter. Luftveisirritasjoner og ubehag kan forekomme hos friske personer	Personer med hjertekar- eller luftveislidelser bør redusere utendørsaktivitet og ikke oppholde seg i de mest forurensede områdene

*Timenivåene for PM₁₀ og PM_{2,5} er beregnet fra døgnnivåene, slik at disse samsvarer for norske forhold